

Odbor životního prostředí a zemědělství
Oddělení právní a ochrany přírody

Ministerstvo dopravy
(k č. j. MD-16901/2024-220/21)
nábř. Ludvíka Svobody 1222/12
110 15 Praha 1

Datum	Oprávněná úřední osoba	Číslo jednací	Spisová značka
28. srpna 2024	JUDr. Jolana Hulínová	KUZL 75628/2024	KUSP 73202/2024 ŽPZE

Závazné stanovisko k žádosti odvolacího správního orgánu o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska dle § 149 odst. 7 správního řádu – stavba „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301

Na základě žádosti Ministerstva dopravy ze dne 19.8.2024, č. j. MD-16901/2024-220/21 Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení právní a ochrany přírody, jako věcně a místně příslušný nadřízený orgán dle § 75 odst. 1 písm. c) zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, §§ 178 a 149 odst. 7 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen správní řád), k potvrzení či změně závazného stanoviska Magistrátu města Zlína, odboru životního prostředí a zemědělství č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 ke stavbě „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ v rozsahu stavebních objektů: SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301

mění podle § 149 odst. 7 správního řádu

závazné stanovisko Magistrátu města Zlína, odboru životního prostředí a zemědělství č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 vydané podle § 12 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb. k projektové dokumentaci stavby „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301, zpracované společností PRAGOPROJEKT, a.s., K Ryšánce 1668, 147 54 Praha 4, hlavní inženýr projektu Ing. Róbert Lenčucha, číslo autorizace 3000186, říjen 2023, (stavebník: Ředitelství silnic a dálnic ČR, IČ: 65993390, se sídlem Na Pankráci 546/56, 140 00 Praha 4, zast. společností VIAPONT, s.r.o., IČ: 46995447, se sídlem Vodní 258/13, 602 00 Brno) takto:

v závazné části závazného stanoviska Magistrátu města Zlína č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 se doplňují tyto nové podmínky pro umístění a realizaci stavby „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301:

- 1) podél komunikace provizorního napojení, tj. SO 189.101 a SO 189.226 budou svahy osety stanovištně vhodnou travní směsí s příměsí lučních bylin (ke zvýšení biodiverzity),
- 2) osetí ploch bude provedeno do 2 let od zahájení provozu na tomto úseku stavby D49,
- 3) pokud investor upustí od záměru realizace navazujícího úseku stavby dálnice D49, stavba 4902.1, nebo nezíská pro navazující úsek stavby povolení příslušného stavebního úřadu, předloží na základě výzvy příslušného orgánu ochrany přírody k odsouhlasení projekt náhradních výsadeb dřevin v úseku posuzovaného provizorního napojení tj. v úseku SO 189.101 a SO 189.226 (km 17,3 – 17,8). Po jeho odsouhlasení orgánem ochrany přírody zajistí realizaci náhradní výsadby v nejbližším vhodném vegetačním období.

Odůvodnění:

Krajský úřad Zlínského kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, oddělení právní a ochrany přírody (dále jen Krajský úřad) obdržel od Ministerstva dopravy dne 19. 8. 2024 žádost podle § 149 odst. 7 správního řádu

o potvrzení nebo změnu závazného stanoviska Magistrátu města Zlína, odboru životního prostředí a zemědělství č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 ke stavbě „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301. Jednalo se o závazné stanovisko orgánu ochrany přírody Magistrátu města Zlína vydané podle § 12 odst. 2 zák. č. 114/1992 Sb., které bylo podkladem pro stavební povolení Dopravního a energetického stavebního úřadu č. j. DESU/112/000580/24 ze dne 30. 1. 2024 o povolení stavby „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ v rozsahu stavebních objektů:

SO 189.101 Provizorní napojení – část 101/hlavní trasa km 17,3 – 17,8,

SO 189.226 Provizorní napojení / část 226/ most na R49 přes svodnici,

SO 189.301 Provizorní napojení / část 301 - kanalizace.

Proti stavebnímu povolení podaly odvolání spolky Egeria, z. s., Obchodní 1324, 765 02 Otrokovice, a Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu, Körnerova 219/2, 602 00 Brno. Jmenované spolky v odvolacím řízení vedeném Ministerstvem dopravy uplatnily ve svých vyjádřeních ze dne 9. 8. 2024 námitky také proti závaznému stanovisku Magistrátu města Zlína, odboru životního prostředí a zemědělství č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024.

Spolek Egeria ve vyjádření ze dne 9. 8. 2024 namítal:

- 1) Požadavek na vydání závazného stanoviska vzešel z Ministerstva dopravy v průběhu odvolacího řízení v r. 2024, tj. v době účinnosti zák. č. 148/2023 Sb. K ochraně krajinného rázu mělo být vydáno jednotné environmentální stanovisko, a nikoliv závazné stanovisko.

Tato námitka není důvodná, neboť podle § 19 odst. 3 zákona č. 148/2023 Sb. správní úkony, namísto nichž se vydává jednotné environmentální stanovisko, není možné vydat podle dosavadních právních předpisů, nebyla-li žádost alespoň o jeden z nich podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Podle dosavadních právních předpisů Magistrát města Zlína při vydávání závazného stanoviska č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 postupoval proto, že o koordinované závazné stanovisko k předmětné stavbě si stavebník požádal Magistrát města Zlína podle předchozí právní úpravy před nabytím účinnosti zák. č. 148/2023 Sb. a Magistrát města Zlína na jeho žádost vydal koordinované závazné stanovisko č. j. MMZL 088485/2023/05 ze dne 24. 4. 2023. V tomto koordinovaném závazném stanovisku závazné stanovisko k zásahu do krajinného rázu nebylo zahrnuto. Chybějící závazné stanovisko k zásahu do krajinného rázu si vyžádalo Ministerstvo dopravy v odvolacím řízení vedeném ve věci stavebního povolení č. j. DESU/112/000580/24 ze dne 30. 1. 2024 stavby „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301. Postup Magistrátu města Zlína, který nevydal k předmětné stavbě jednotné environmentální stanovisko, byl správný.

- 2) Závazné stanovisko je kladné bez podmínek, orgán ochrany přírody na ochranu krajinného rázu prakticky rezignoval. Úvahy uvedené v odůvodnění závazného stanoviska spolek rozporoval; uvedl, že nejde o dočasnou stavbu. Záměr předpokládá vybudování mohutného dálničního násypu, asfaltové vozovky na tomto násypu, dálničního mostu a středové kanalizace v dálničním násypu. Jsou to trvalé stavby a změna v území je rovněž trvalá. Nepočítá se s odstraněním těchto staveb, v budoucnu se mají stát součástí záměru 4902.1. Není pravdou tvrzení Magistrátu města Zlína, že „*za nejvýznamnější impakt z pohledu krajinného rázu lze považovat vytvoření dočasného antropogenního reliéfu*“. Nejde o reliéf dočasný, ale trvalý. Magistrát města Zlína v závazném stanovisku neuvedl datum zpracování projektové dokumentace, k níž své závazné stanovisko vydal. Dokumentace pro územní rozhodnutí prošla mnoha změnami a není relevantní. Závazné stanovisko mělo být vydáno k dokumentaci pro stavební povolení, kterou zřejmě neměl Magistrát města Zlína k dispozici. Tvrzení, že „*ozelenění v podobě stromové a keřové výsadby je řešeno samostatnými stavebními objekty v související, již povolené části stavby*“ označil spolek za zavádějící, neboť dříve vydaná stavební povolení nemohla rozhodovat o ozelenění nyní povolovaných staveb. Magistrát města Zlína uvedl, že „*s ohledem na časovou omezenost změny je bezpředmětné navrhnout vedle osetí a ohumisení dotčených ploch další opatření jako je výsadba zeleně, neboť tělesa provizorního napojení SO 189.1 a SO 189.2 dělící se od provizorního kruhového objezdu na dvě větve na stávající komunikaci druhé třídy, silnici II/490 budou po zprovoznění úseku „Dálnice D49, stavba 4902.1 Fryšták – Lípa, 1. etapa“ zcela odstraněny a dotčené pozemky budou následně předmětem rekultivace v rozsahu a za podmínek stanovených v níže uvedeném závazném stanovisku*“. Jde o chybné vyhodnocení stavby, neboť dělící se části

provizorního napojení (situované za kruhovou křižovatkou) nejsou předmětem tohoto řízení. Předmětem tohoto řízení jsou stavby trvalé, a nikoliv časově omezené. Magistrát města Zlína argumentuje plnou dostatečností splnění podmínek koordinovaného závazného stanoviska ze dne 1. 11. 2017 č. j. 054810/2017, které vydal k územnímu řízení stavby „Dálnice D49, stavba 4902.1 Fryšták – Lípa, 1. etapa“. Spolek namítá, že není zřejmé, jaké podmínky se tím myslí a jak souvisí s nyní povolovanými objekty. Tvzení Magistrátu města Zlína, že „*pohledové horizonty nebudou stavbou předmětných objektů dotčeny nad rámec probíhající stavby*“, je nepravdivé. Spolek odkazuje na fotografii nelegálně rozestavěného mostu 226, kde žádné jiné legální součásti dálnice D49 nejsou viditelné. Závěrem spolek Egeria vyslovil nesouhlas s tím, aby se povolovaly trvalé objekty dálnice bez jakýchkoliv podmínek či kompenzačních opatření z hlediska krajinného rázu.

Podané námítky uvedené pod bodem 2) vyjádření spolku Egeria ze dne 9. 8. 2024 Krajský úřad akceptoval a vytýkané vady závazného stanoviska Magistrátu města Zlína č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 při jeho přezkumu podle § 149 odst. 7 správního řádu a vydání tohoto závazného stanoviska napravil.

Spolek Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu ve svém vyjádření ze dne 9. 8. 2024 uplatnil tyto námítky a požadavky:

Namítal, že povolení předmětných 3 SO představuje škodlivý zásah na krajinný ráz v ploché rovné zemědělské krajině. Ke zmírnění zásahu navrhl spolek uložit tyto požadavky:

- 1) na tělese dálnice dojde k výsadbě místně původní tzv. motýlí směsi
- 2) k vysazení tzv. motýlí směsi dojde společně se zprovozněním dálnice, resp. v případě nepříznivých klimatických podmínek k této výsadbě dojde do 6 měsíců od zprovoznění dálnice.

Spolek uvedl, že hlavně u SO 226 a jeho okolí je nutné zmírnění vlivu násypu tělesa dálnice na krajinný ráz a osetím motýlí směsí k vytvoření vhodného biotopu pro hmyz a drobné živočichy.

Spolek dále namítal, že v závazném stanovisku chybí jakékoliv konkrétní úvahy či hodnocení případného vlivu předmětných 3 SO na krajinný ráz přírodního parku Hostýnské vrchy.

V závěru svého vyjádření ze dne 9. 8. 2024 spolek poukazuje na to, že se Magistrát města Zlína ve svém závazném stanovisku opírá hlavně o KZS ze dne 1. 11. 2017, č. j. MMZL 05810/2017, které nebylo k závaznému stanovisku č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 přiloženo.

Krajský úřad ze souhrnné technické zprávy, technické zprávy a situace stavby „Dálnice D 49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“ SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301, zpracované společností PRAGOPROJEKT, a.s., v říjnu 2023, kterou měl Magistrát města Zlína pro vydání svého závazného stanoviska č. j. MMZL 126831/2024 k dispozici, zjistil že:

Stavební objekt SO 189.101 Provizorní napojení (km 17,3 – 17,8) D 4901 směrem na silnici II/490, řeší svedení provozu z dálnice od km 17,300 směrem na silnici II/490 (Zlín – Fryšták) ve fázi, kdy ještě nebude v provozu stavba 4902.1 Fryšták – Lípa, 1. etapa. Toto provizorní řešení zajistí možnost napojení dálnice prostřednictvím SO 189.1 a SO 189.2 (tyto SO nejsou předmětem tohoto řízení) na silnici II/490 jižně od Fryštáku a umožní napojení dálnice směrem na Zlín a na Fryšták.

Od km 17,300 do km 17,900 bude vybudováno prodloužení hlavní trasy stavby D4901, které respektuje výhledové řešení trasy dálnice v rámci stavby 4902.1. Prodloužení bude řešeno do km cca 17,550 v plnohodnotném příčném uspořádání včetně vozovkových vrstev. Od cca km 17,550 bude vozovka provedena pouze jako pravý jízdní pás, a to z důvodu realizace napojení souvisejících stavebních objektů SO 189.1 a SO 189.2 (tyto nejsou předmětem tohoto řízení) řešících provizorní napojení na silnici II/490. V levém jízdním pásu zůstane zachováno zemní těleso bez vozovky.

Součástí nyní posuzovaného řešení je také most SO 189.226. Přemostňovanou překážkou je svodnice, která zajišťuje odvodnění svahu vlevo od dálnice. Zároveň mostní otvor slouží pro propojení pozemků na obou stranách dálnice pro zemědělskou techniku, povrch bude nepevný. Most je situován v extravilánu místní části města Fryšták – Dolní Ves, jižně. Dálnice D49 vede v tomto místě v násypu výšky 9 m. Most je přesýpanou konstrukcí o jednom poli. Nosná konstrukce mostu je tvořena rámovou prefabrikovanou konstrukcí. Rozpětí mostu je 11,50 m. Násypové těleso se nachází v mísovitém uzávěru erozního údolí bez

trvalé vodoteče. Povrch území však bývá periodicky zamokřený přesto, že depresní část je patrně protkána drenážním systémem (patrně již omezené účinnosti). Násypy projektované u SO 189.101 budou v centrální depresní části území, kde bude vybudován SO 226 dosahovat výšky 6-9 metrů.

Voda ze svahu nad mostem je zachycena ve žlabu z betonových žlabovek za římsou a je svedena do vývažíště a příkopu úprav pod mostem, který je zakončený vsakovištěm. Odvodnění povrchu komunikace na mostu je řešeno v rámci SO 189.101.

Povrch dálnice (prodloužení hlavní trasy) D 49 bude odvodněn podélným a příčným spádem vozovky k okrajům zpevnění do monolitických rigolů a šterbinových žlabů. Voda z rigolů a žlabů je přes vpusti svedena do středové kanalizace. Návrh kanalizace je řešen SO 189.301, který navazuje na nyní realizovanou kanalizaci SO 301.33 (Kanalizace R49 km 14,100 v rámci související stavby „Dálnice D49, stavba 4901 Hulín – Fryšták“). Srážkové vody z této kanalizace (SO 301.33) jsou vyústěny do odlučovače ropných látek SO 328 v km 17,150, odkud bude voda po předčištění vypouštěna do Hornoveského potoka. Dešťové vody ze svahů tělesa dálnice, jsou odváděny příkopy zpevněnými betonovou příkopovou tvárnici.

Popis tohoto posuzovaného úseku stavby dálnice s úvahou, že jde o provizorní stavby, které budou odstraněny, byl v odůvodnění závazného stanoviska č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 uveden chybně.

Pokud se týká krajinného rázu, úvodem je třeba připomenout, že krajinný ráz je vytvářen přírodní, kulturní a historickou charakteristikou území a vizuálním projevem, tj. vizuální charakteristikou vnímanou z různých pohledových horizontů. Přírodní charakteristika krajinného rázu území je tvořena charakterem přírodních složek a jejich vizuálním projevem v krajinné scéně. Nejvýznamněji se na charakteru krajinného rázu podílí přírodní podmínky v území, reliéf krajiny, vodní toky či jiné vodní útvary v krajině a míra její urbanizace. Posuzovaný úsek stavby dálnice s délkou 600 m vede okrajem území přírodního parku Hostýnské vrchy. Toto chráněné území o rozloze 204 km² bylo vyhlášeno pro ochranu zachování rázu vyvážené harmonické krajiny s přírodními, kulturními a historickými hodnotami. Největším bohatstvím Hostýnských vrchů jsou husté lesy bukového a jedlobukového stupně. Na loukách a pastvinách se vyskytují vzácné druhy rostlin, především z čeledi vstavačovitých. Hnízdí zde čáp černý nebo holub douphák. Krajinný ráz Hostýnských vrchů dotváří také architektura valašského typu a mnoho kulturních památek z nejrůznějších historických období.

Trasa stavby „Dálnice D49, stavba Hulín – Fryšták“ v rozsahu SO 189.101 v délce 600 m od km 17,3 do km 17,9, SO 189.226 a 189.301 (oba SO jsou součástí hlavní trasy provizorního napojení dálnice směrem na stávající silnici II/490 Zlín – Fryšták) vede v území přírodního parku Hostýnské vrchy. Dálnice v tomto šestisetmetrovém úseku bude protínat rovinnatou krajinu intenzivně obhospodařované orné půdy s jednou terénní depresí. Tuto terénní depresi (svodnici) dálnice překonává SO 189.226 o výšce v nejvyšším bodě cca 9 metrů. Z hlediska krajinného rázu bude těleso dálnice v části provizorního napojení v dálkových pohledech ve směru od Zlína viditelné jen z některých míst – holin a nedávno znovu zalesněných ploch s nízkým porostem, vzniklých po těžbách dřeva na lesnatých svazích Zlínské vrchoviny, zvedající se směrem ke Zlínu a Rackové od břehů Fryštácké přehrady. Z ostatních zalesněných svahů jižně od trasy plánované stavby dálnice směrem ke Zlínu a k Rackové tento úsek dálnice v dálkových pohledech nebude ze vzrostlého lesního porostu na svazích Zlínské vrchoviny viditelný.

Při pohledu od Fryštácké přehrady bude posuzovaný úsek viditelný z koncové části přehrady, kde břehy nejsou obklopeny vzrostlým, hustým lesním porostem. Fryštácká přehrada je položena v zářezu mezi lesy na svazích k jihu ve směru ke Zlínu a na druhém severním břehu reliéf terénu mírně stoupá až se jeho sklon vyrovná v polovině úseku mezi Fryštáckou přehradou a městem Fryšták. Právě na horizontu tohoto mírného krátkého stoupání terénu severním směrem k zastavěné části okraje města Fryšták je plánováno umístit napříč polem (do současné doby stále intenzivně obhospodařovaný půdní blok) provizorní napojení dálnice D49 na silnici II/490 (Zlín – Fryšták). Poté, co budou svahy dálničního tělesa osety travní směsí, bude toto ozelenění zmírňovat negativní vizuální vnímání tělesa dálnice jako nového urbanistického prvku v zemědělsky obhospodařované krajině.

Ze směru od města Fryšták a obce Lukov bude dálnice v dálkových pohledech viditelná z hranice lesa na svazích přírodního parku Hostýnské vrchy. Jelikož zde úsek dálnice v délce 600 m protíná zemědělsky obhospodařované rozsáhlé plochy pole, kde není žádná vzrostlá skupinová ani soliterní zeleň a nenachází se zde žádný krajinářsky hodnotný prvek, stavba dálnice v tomto úseku krajinný ráz území významně negativně neovlivní. Dálkové pohledy na horizont severu až severovýchodu s lesnatými svahy přírodního parku Hostýnské vrchy zůstanou neporušeny a z opačného směru zůstane otevřen pohled na lesnaté svahy Zlínské

vrchoviny, které se zvedají od břehů Fryštácké přehrady ke Zlínu a Rackové. Území přírodního parku Hostýnské vrchy s celkovou rozlohou 204 km² bude předmětnou stavbou SO 189.101 včetně SO 189.226 a SO 189.301 dotčen v okrajové části zemědělského půdního bloku, který tento 600 metrů dlouhý úsek dálnice protíná směrem k silnici II/490 (Zlín – Fryšták). Posuzovaným úsekem 600 metrů v přírodním parku Hostýnské vrchy tato dálnice žádné krajinářsky významné prvky v území přírodního parku Hostýnské vrchy nezasáhne. Vliv této stavby na krajinný ráz území přírodního parku nebude významný. Pohledově v krajině zůstane dominantní lesnatá hradba Hostýnských vrchů na severu a zalesněné kopce Zlínské vrchoviny na západním a jihozápadním horizontu.

Na základě podaných připomínek a požadavků spolků Egeria a Děti Země byly v tomto závazné stanovisku nově vymezeny podmínky ke kompenzaci zásahu do krajinného rázu nyní posuzovaným úsekem dálnice D49. Podmínky byly stanoveny obdobného charakteru a rozsahu jako pro stavbu úseku dálnice D49, stavby 4901 Hulín – Fryšták, na kterou stavební objekty provizorního napojení SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301 navazují. Povinnost použít motýlí směs k osetí svahů dálnice, jak to navrhl spolek Děti Země, nebyla Krajským úřadem v podmínce stavebníkoví uložena. Tato osevní směs na trhu běžně a v množství, které bude potřebné k osetí svahů násypů dálničního tělesa, nebývá dostupná. K posílení biodiverzity a ozelenění svahů dálničního tělesa bude postačující použít stanovištně vhodnou travní směs s příměsí lučních bylin. Termín pro osetí ploch byl určen stejně jako v závazném stanovisku Krajského úřadu č. j. KUZL 63468/2024 ze dne 16. 7. 2024, aby celý úsek dálnice D49, stavby 4901 a navazující části provizorního napojení směrem k silnici II/490 byl upraven osetím do stejného termínu s přihlédnutím k reálnému předpokladu, že celý tento úsek dálnice bude zprovozněn současně, neboť bez objektů provizorního napojení by stavba 4901 končila v poli. Poslední třetí podmínka byla stanovena bez konkrétního časového ohraničení, neboť v současné době nelze reálně odhadnout, zda, kdy a v jakém rozsahu bude vyřízeno povolení navazujícího úseku plánované stavby dálnice. Pokud by navazující úsek stavby 4902.1 nebyl povolen, nebo by stavebník od záměru stavby navazujícího úseku upustil, jako kompenzační opatření k zásahu do krajinného rázu bude orgánem ochrany přírody požadováno zpracování projektu náhradních výsadb dřevin v trase provizorního napojení, tj. v úseku SO 189.101 a SO 189.226 (km 17,3 – 17,8) a po odsouhlasení projektu zajištění realizace výsadby dřevin v nejbližším vhodném vegetačním období.

Krajský úřad při přezkumu závazného stanoviska Magistrátu města Zlína č. j. MMZL 126831/2024 ze dne 24. 6. 2024 podle § 149 odst. 7 správního řádu zohlednil námítky, výhrady a požadavky uplatněné spolky Egeria a Děti Země – Klub za udržitelnou dopravu. V odůvodnění tohoto závazného stanoviska nadřízeného orgánu Krajský úřad vyhodnotil vliv posuzovaných stavebních objektů SO 189.101, SO 189.226, SO 189.301 na krajinný ráz území, zejména z hlediska ovlivnění území přírodního parku Hostýnské vrchy. K ochraně krajinného rázu jako kompenzační opatření vymezil změnou přezkoumávaného závazného stanoviska č. j. MMZL 126831/2024 nové podmínky, za kterých lze záměr realizovat.

Ing. Jana Káčerová

Vedoucí odboru životního prostředí a zemědělství